

FIȘA DISCIPLINEI
Curs opțional 8 de limbă și literatură portugheză
C1: Teoria și practica traducerii
C2: Lirica portugheză a secolului XX
Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Facultatea de Litere
1.3. Departamentul	Limbi și Literaturi Romanice
1.4. Domeniul de studii	Limbă și literatură
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Limbă și literatură portugheză / Licențiat
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei				Curs opțional 8 de limbă și literatură portugheză (în limba portugheză) C1: Teoria și practica traducerii C2: Lirica portugheză a secolului XX				Codul disciplinei	LLB6124	
2.2. Titularul activităților de curs				C1: Lect. dr. Veronica Manole C2: Lect. dr. Cristina Petrescu						
2.3. Titularul activităților de seminar / curs practic				C1: Lect. dr. Veronica Manole C2: Lect. dr. Cristina Petrescu						
2.4. Anul de studiu	3	2.5. Semestrul	6	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7. Regimul disciplinei	Conținut	DS		
							Obligativitate	Optional		

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar / curs practic	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	48	din care: 3.5. curs	24	3.6 seminar / curs practic	24
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					28
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					28
Pregătire seminare/ cursuri practice / laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					28
Tutoriat (consiliere profesională)					8
Examinări					8
Alte activități					8
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				108	
3.8. Total ore pe semestru				156	
3.9. Numărul de credite				6	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	•
4.2. de competențe	•

Data avizării în Decanat:
Numele și semnătura decanului:

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală de curs
5.2. de desfășurare a seminarului/ cursului practic	Sală de seminar; prezența la seminar - 75%

6. Competențele specifice acumulate

CURS 1

Competențe profesionale/ esențiale	C3.2 Explicarea clasificărilor morfologice, sintactice, semantice, pragmatice și analizarea discursurilor orale și scrise în limba portugheză (A), utilizând aparatul conceptual al lingvisticii. C3.3 Receptarea corectă a discursurilor scrise la nivel C1; producerea de traduceri, adaptând vocabularul și stilul în funcție de tipul de text și de subiectul tratat. C3.4 Evaluarea corectitudinii, coerenței și fluenței unui text scris de dificultate medie-avansată, inclusiv cu utilizarea de instrumente auxiliare. C3.5 Redactarea a diferite tipuri de texte, la nivel minim B2 și traduceri de dificultate medie, folosind mijloacele auxiliare. C3.6 Producerea de traduceri corecte și fidele, cu respectarea normelor limbii țintă.
Competențe transversale	CT1. Utilizarea componentelor domeniului limbi și literaturi în deplină concordanță cu etica profesională. CT2. Relaționarea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice. CT3 Organizarea unui proiect individual de formare continuă; îndeplinirea obiectivelor de formare prin activități de informare, prin proiecte în echipă și prin participarea la programe instituționale de dezvoltare personală și profesională.

CURS 2

Competențe profesionale/ esențiale	C4.1 Identificarea și prezentarea particularităților curentelor literare ale secolului XX și plasarea corespunzătoare a acestora în contextul cultural portughez C4.2 Recunoașterea amprentei estetice și a tematicii abordate de autorii studiați C4.3 Dobândirea și utilizarea limbajului specific C4.4 Analizarea eficientă a unui text literar portughez, prin suprapunerea cadrului teoretic și metodologic cu reflecția personală și creativitatea C4.5 Utilizarea competenței a cunoștințelor dobândite și corelarea acestora cu alte domenii ale cunoașterii C4.6 Dezvoltarea autonomiei intelectuale și a capacității critice, deosebind, în același timp, cunoașterea științifică de opiniile personale
Competențe transversale	CT1. Utilizarea componentelor domeniului limbi și literaturi în deplină concordanță cu etica profesională. CT2. Relaționarea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice. CT3 Organizarea unui proiect individual de formare continuă; îndeplinirea obiectivelor de formare prin activități de informare, prin proiecte în echipă și prin participarea la programe instituționale de dezvoltare personală și profesională.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

CURS 1

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Acest curs le oferă studenților posibilitatea de a-și însuși o serie de idei și indicații practice, care să le fie de folos în procesul de formare ca viitori traducători. De asemenea, le va permite să-și îmbunătățească stilul, calitatea și siguranța în traducere. Vor fi îndrumați pentru a-și clarifica aspecte și probleme specifice acestui domeniu. Înțelegerea unui text și transpunerea lui în altă limbă străină sau în limba maternă presupun un proces minuțios și elaborat, raportat la cunoștințe din cele mai variate domenii, la contextul istoric, social, politic și cultural al textului care trebuie tradus.
---------------------------------------	---

Data avizării în Decanat:
Numele și semnătura decanului:

<p>7.2 Obiectivele specifice</p>	<p>1. Cunoaștere și înțelegere (<i>cunoașterea și utilizarea adecvată a noțiunilor specifice disciplinei</i>) dezvoltarea sistematică a competențelor lingvistice în domeniul traducerii de specialitate - formarea și consolidarea deprinderilor de exprimare corectă, orală și scrisă, în limba portugheză, de înțelegere și comunicare, prin definirea riguroasă a noțiunilor specifice - sunt discutate aspectele problematice, în vederea înțelegerii corecte a conceptelor disciplinei - se realizează o cunoaștere activă a domeniului</p> <p>2. Explicare și interpretare (<i>explicarea și interpretarea unor idei, proiecte, procese, precum și a conținuturilor teoretice și practice ale disciplinei</i>) - consolidarea algoritmilor de elaborare a unor prezentări orale pe baza fișelor de lucru, a studiului individual în bibliotecă și cu consultarea unor surse corecte și moderne de informare existente pe Internet.</p> <p>3. Instrumental-aplicative (<i>proiectarea, conducerea și evaluarea activităților practice specifice; utilizarea unor metode, tehnici și instrumente de investigare și de aplicare</i>) - utilizarea tehnicilor și instrumentelor de lucru adecvate: istorii ale Portugaliei, Braziliei și Africii, cursuri de cultură și civilizație portugheză, enciclopedii, dicționare, CD-DVD, Internet etc. - consolidarea deprinderilor de documentare: cărți, fișe de lucru, Internet, CD/DVD</p> <p>4. Atitudinale (<i>manifestarea unei atitudini pozitive și responsabile față de domeniul științific / cultivarea unui mediu științific centrat pe valori și relații democratice / promovarea unui sistem de valori culturale, morale și civice / valorificarea optimă și creativă a propriului potențial în activitățile științifice / implicarea în dezvoltarea instituțională și în promovarea inovațiilor științifice / angajarea în relații de parteneriat cu alte persoane / instituții cu responsabilități similare / participarea la propria dezvoltare profesională</i>) - dezvoltarea cunoștințelor privind cultura și civilizația Portugaliei și a spațiului lusofon - dezvoltarea gândirii critice și a interesului pentru domeniu</p>
---	---

CURS 2

<p>7.1 Obiectivul general al disciplinei</p>	<p>Acest curs își propune, asemenea cursului despre romanul portughez al secolului XX, redarea și aprofundarea panoramei literare portugheze a acestui secol, de data aceasta prin prisma poeziei și a principalilor promotori ai acesteia. Cursul va debuta cu o scurtă prezentare a grupului Seara Nova și a modernismului portughez căroră, datorită studierii acestora în prealabil la cursurile obligatorii, nu le vor fi acordate spațiul și timpul care li s-ar fi cuvenit în mod obișnuit. Vor fi abordate, cu precădere, operele poezilor cuprinși în segmentul încadrat de neorealism, pe de o parte, și poezia experimentală, la celălalt capăt. Opera unor poeți ca Sophia de Melo Breyner Andresen, Jorge de Sena, Eugénio de Andrade, Mário Cesariny, Alexandre O'Neill, Herberto Helder, Ana Hatherly sau E. M. de Melo e Castro, va constitui un parcurs obligatoriu în itinerariul studenților ce doresc să obțină o cunoaștere vastă, dar și profundă, a literaturii portugheze.</p>
<p>7.2 Obiectivele specifice</p>	<p>1. Cunoaștere și înțelegere (<i>cunoașterea și utilizarea adecvată a noțiunilor specifice disciplinei</i>) - predarea și consolidarea noțiunilor de teorie literară, de prozodie și stilistică. - consolidarea deprinderilor de analizare a textului literar, de interpretare a acestuia. - cunoașterea operelor, a biografiei dedicate poezilor reprezentativi ai secolului XX, punându-se un accent deosebit pe perioada ce debutează cu primele reprezentări ale neorealismului.</p> <p>2. Explicare și interpretare (<i>explicarea și interpretarea unor idei, proiecte, procese, precum și a conținuturilor teoretice și practice ale disciplinei</i>)</p>

	<p>- consolidarea algoritmilor de elaborare a unor prezentări orale pe baza fișelor de lucru, a studiului individual în bibliotecă și cu consultarea unor surse corecte și moderne de informare existente pe Internet.</p> <p>3. Instrumental-aplicative (<i>proiectarea, conducerea și evaluarea activităților practice specifice; utilizarea unor metode, tehnici și instrumente de investigare și de aplicare</i>)</p> <p>- utilizarea tehnicilor și instrumentelor de lucru adecvate: istorii ale Portugaliei, Braziliei și Africii, cursuri de cultură și civilizație portugheză, enciclopedii, dicționare, CD-DVD, Internet etc.</p> <p>- consolidarea deprinderilor de documentare: cărți, fișe de lucru, Internet, CD/DVD</p> <p>4. Atitudinale (<i>manifestarea unei atitudini pozitive și responsabile față de domeniul științific / cultivarea unui mediu științific centrat pe valori și relații democratice / promovarea unui sistem de valori culturale, morale și civice / valorificarea optimă și creativă a propriului potențial în activitățile științifice / implicarea în dezvoltarea instituțională și în promovarea inovațiilor științifice / angajarea în relații de parteneriat cu alte persoane / instituții cu responsabilități similare / participarea la propria dezvoltare profesională</i>)</p> <p>- dezvoltarea cunoștințelor privind cultura și civilizația Portugaliei și a spațiului lusofon</p> <p>- dezvoltarea gândirii critice și a interesului pentru domeniu</p>
--	--

8. Conținuturi

8.1 Curs 1 – Teoria și practica traducerii	Metode de predare	Observații
Curs 1. Traducerea ca proces și rezultat.	Prezentare expozitivă (prelegere), explicația, dialogul	
Curs 2. Factorii care intervin în procesul de traducere.	Prezentare expozitivă (prelegere), explicația, dialogul	
Curs 3. Probleme de morfologie, sintaxă și lexic.	Prezentare expozitivă (prelegere), explicația, dialogul	
Curs 4. Aspecte culturale ale traducerii.	Prezentare expozitivă (prelegere), explicația, dialogul	
Curs 5. Tipuri de traducere: traducere directă, traducere liberă.	Prezentare expozitivă (prelegere), explicația, dialogul	
Curs 6. Colocviu		

Bibliografie

Baker, Monica, *In Other Words, a Coursebook on Translation*, Routledge, London & New York, 1992.
 Bassnett, Susan, *Estudos de Tradução*, trad. Ana Maria Chaves, Lisboa, Fundação Calouste Gulbenkian, 2003.
 Laranjeira, Mário, *Poética da Tradução: do Sentido à Significância*, São Paulo, EDUSP, 1993.
 Levý, Jiří, *A Tradução como Processo de Tomada de Decisão*, trad. Gustavo Althoff, Cristiane Vidal, in *Scientia Translationis*, 11/2012, <http://dx.doi.org/10.5007/1980-4237.2012n11p72>
 Pym, Anthony, *Teorias Contemporâneas da Tradução: uma abordagem pedagógica*, trad. Ana Maria Chaves, Maria Eduarda Keating, Fernando Ferreira, Alves, Lisboa, Fundação Calouste Gulbenkian, 2013.
 Mounin, Georges, *Os Problemas Teóricos da Tradução*, trad. Aury Dominique, São Paulo, Cultrix, 1975.

8.2 Seminar 1	Metode de predare	Observații
Seminar 1. Traducere de texte literare I	Explicația, munca individuală și corectarea acesteia, participarea activă	
Seminar 2. Traducere de texte literare II	Explicația, munca individuală și corectarea acesteia, participarea activă	
Seminar 3. Traducere specializată: domeniul juridic	Explicația, munca individuală și corectarea acesteia, participarea activă	
Seminar 4. Traducere specializată: domeniul economic	Explicația, munca individuală și corectarea acesteia, participarea activă	
Seminar 5. Traducere specializată: domeniul științific	Explicația, munca individuală și corectarea acesteia, participarea activă	

Data avizării în Decanat:
Numele și semnătura decanului:

Seminar 6. Evaluare – probă scrisă		
Bibliografie Baker, Monica, <i>In Other Words, a Coursebook on Translation</i> , Routledge, London & New York, 1992. Bassnett, Susan, <i>Estudos de Tradução</i> , trad. Ana Maria Chaves, Lisboa, Fundação Calouste Gulbenkian, 2003. Blănar, Victor & Mihaela Romanic (f. d.) <i>Ghidul candidatului la examenul de traducător</i> . Institutul Național pentru Cercetare și Formare Culturală, București. – paginile pentru probele de limbă portugheză http://www.culturadata.ro/examentraducator/ghid/#p=1 Laranjeira, Mário, <i>Poética da Tradução: do Sentido à Significância</i> , São Paulo, EDUSP, 1993. Levy, Jiří, <i>A Tradução como Processo de Tomada de Decisão</i> , trad. Gustavo Althoff, Cristiane Vidal, in <i>Scientia Translationis</i> , 11/2012, http://dx.doi.org/10.5007/1980-4237.2012n11p72 Pym, Anthony, <i>Teorias Contemporâneas da Tradução: uma abordagem pedagógica</i> , trad. Ana Maria Chaves, Maria Eduarda Keating, Fernando Ferreira, Alves, Lisboa, Fundação Calouste Gulbenkian, 2013. Dosar de texte în limbile portugheză și română constituit de profesor.		

8.3 Curs 2 - Lirica portugheză a secolului XX	Metode de predare	Observații
Curs 1. Prezentarea tematicii cursului. Seara Nova (António Sérgio, Raul Brandão, Aquilino Ribeiro, Jaime Cortesão) și Modernismul (Mário de Sá-Carneiro, Almada Negreiros, Fernando Pessoa, Branquinho da Fonseca, José Régio).	Expunere, explicație, discuții	
Curs 2. Neorealismul- "Novo Cancioneiro": Mário Dionísio, Manuel da Fonseca, João José Cochofel, Carlos de Oliveira.	Expunere, explicație, discuții	
Curs 3. "Os Cadernos de Poesia": Sophia de Melo Breyner Andresen, Jorge de Sena, Ruy Cinatti, Merícia de Lemos, Natércia Freire, Eugénio de Andrade.	Expunere, explicație, discuții	
Curs 4. Suprarealismul: Mário Cesariny de Vasconcelos, Alexandre O'Neill, António Maria Lisboa, António Ramos Rosa, João Rui de Sousa, Raul de Carvalho.	Expunere, explicație, discuții	
Curs 5. Poezia experimentală: Herberto Helder, Ana Hatherly, E. M. de Melo e Castro.	Expunere, explicație, discuții	
Curs 6. Verificare		
Bibliografie Andresen, Sophia de Mello Breyner, <i>O nome das coisas</i> , Lisboa, Caminho, 2004. Carvalho, Max de, <i>La poésie du Portugal des origines au XXe siècle</i> , édition bilingue, Paris, Chandeigne, 2021. Helder, Herberto, <i>Poemas completos</i> , Porto, Porto Editora, 2021. O'Neill, Alexandre, <i>Poesias completas.1951/1981</i> , Lisboa, Imprensa Nacional - Casa da Moeda, 1982. Reis, Carlos (org.), <i>História crítica da literatura portuguesa, Vol. IX, Do neo-realismo ao pós-modernismo</i> , Lisboa, Verbo, 2006. Reis, Carlos, <i>Literatura portuguesa moderna e contemporânea</i> , Lisboa, Universidade Aberta, 1990. Reis-Sá, Jorge & Rui Lage, <i>Poemas portugueses – Antologia da poesia portuguesa do séc. XIII ao séc. XXI</i> , Porto, Porto Editora, 2010. Tamen, Pedro (org.), <i>20 anos de poesia portuguesa</i> , Lisboa, Moraes Editores, 1977.		

Data avizării în Decanat:
Numele și semnătura decanului:

8.4 Seminar 2	Metode de predare	Observații
Seminar 1. Aprofundarea universului literar al autorilor prezentați la curs. Interpretarea câtorva texte definitorii pentru opera acestora. Seara Nova și Modernismul.	Expunere, explicație, analiză și interpretare de text, discuții; lucrul în echipe	
Seminar 2. Aprofundarea universului literar al autorilor prezentați la curs. Interpretarea câtorva texte definitorii pentru opera acestora. Neorealismul-"Novo Cancioneiro".	Expunere, explicație, analiză și interpretare de text, discuții; lucrul în echipe	
Seminar 3. Aprofundarea universului literar al autorilor prezentați la curs. Interpretarea câtorva texte definitorii pentru opera acestora. "Os Cadernos de Poesia".	Expunere, explicație, analiză și interpretare de text, discuții; lucrul în echipe	
Seminar 4. Aprofundarea universului literar al autorilor prezentați la curs. Interpretarea câtorva texte definitorii pentru opera acestora. Suprarealismul.	Expunere, explicație, analiză și interpretare de text, discuții; lucrul în echipe	
Seminar 5. Aprofundarea universului literar al autorilor prezentați la curs. Interpretarea câtorva texte definitorii pentru opera acestora. Poezia experimentală.	Expunere, explicație, analiză și interpretare de text, discuții; lucrul în echipe	
Seminar 6. – Evaluarea cunoștințelor		

Bibliografie:

Andresen, Sophia de Mello Breyner, *O nome das coisas*, Lisboa, Caminho, 2004.
Carvalho, Max de, *La poésie du Portugal des origines au XXe siècle*, édition bilingue, Paris, Chandeigne, 2021.
Helder, Herberto, *Poemas completos*, Porto, Porto Editora, 2021.
O'Neill, Alexandre, *Poesias completas. 1951/1981*, Lisboa, Imprensa Nacional - Casa da Moeda, 1982.
Reis-Sá, Jorge & Rui Lage, *Poemas portugueses – Antologia da poesia portuguesa do séc. XIII ao séc. XXI*, Porto, Porto Editora, 2010.
Tamen, Pedro (org.), *20 anos de poesia portuguesa*, Lisboa, Moraes Editores, 1977.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

În conformitate cu standardele ARACIS, departamentul are o colaborare continuă cu reprezentanții mediului socio-economic și profesional, mai ales cu SC Best Trad SRL, SC Sistemic Trad SRL, Emerson SRL, SC Cartea Ardeleana SRL, SC Genpact Romania SRL.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs 1	- cunoașterea și înțelegerea teoriei predate în cadrul cursului - cunoașterea bibliografiei	Colocviu-2 ore; note de la 1 la 10	25%
10.5 Seminar 1	- traducerea adecvată, corectă a textelor, folosind terminologia explicată și folosită în cadrul seminarului Barem: - traducerile sunt evaluate	Verificare-probă scrisă (2 ore; note de la 1 la 10), în ultimele 2 săptămâni de cursuri. Studenții vor primi spre traducere texte cu un conținut apropiat de cele traduse	25%

Data avizării în Decanat:
Numele și semnătura decanului:

	de la 1 la 10 - pentru greșeli de ortografie se scad 0,05 - pentru greșeli gramaticale și de lexic se scad 0,10	în cadrul cursului practic. Fiind vorba de limbaj de specialitate, studenților li se va permite folosirea dicționarilor.	
10.4 Curs 2	- cunoașterea și înțelegerea teoriei predate în cadrul cursului - cunoașterea bibliografiei	Colocviu-2 ore; note de la 1 la 10	25%
10.5 Seminar 2	- criteriul principal după care se va face evaluarea este gradul de înțelegere de către studenți a fenomenului reprezentat de lirica portugheză a secolului XX, precum și nivelul cunoștințelor legate de conceptele-cheie care se regăsesc în opera autorilor studiați; - se va ține cont de capacitatea studenților de a analiza și interpreta adecvat textele propuse.	Verificare-probă scrisă (2 ore; note de la 1 la 10), în ultima săptămână de cursuri.	25%
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none">- Studentul cunoaște care sunt principalele concepte, le recunoaște și le definește corect.- Limbajul de specialitate este simplu, dar corect utilizat.- Studentul are o viziune de ansamblu asupra domeniului.- Minim nota 5 la fiecare din cele 2 cursuri care formează pachetul. În cazul în care una dintre componentele mediei este nepromovată, în sesiunea de restanțe studentul se prezintă la examinare doar la partea respectivă, celelalte componente fiind recunoscute.			
Detalii organizatorice, gestionarea situațiilor excepționale: Frauda sau tentativa de fraudă la examinare se sancționează cu nota 1 (unu).			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă

Data completării:
25.01.2025

Numele și semnătura titularului de curs 1
Lect. dr. Veronica Manole

Numele și semnătura titularului de seminar/ curs practic 1
Lect. dr. Veronica Manole

Data avizării în Decanat:
Numele și semnătura decanului:

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
<https://lett.ubbcluj.ro>

Handwritten signature

Numele și semnătura titularului de curs 2
Lect. dr. Cristina Petrescu

Handwritten signature

Numele și semnătura titularului de
seminar/ curs practic 2
Lect. dr. Cristina Petrescu

Handwritten signature

Data avizării în Departament:
01.02.2025

Numele și semnătura directorului de departament
Conf. Dr. Cristiana Papahagi

Handwritten signature

Data avizării în Decanat:
Numele și semnătura decanului: